

ODŮVODNĚNÍ

Vyhláška č. 159/2016 Sb., kterou se mění vyhláška č. 234/2009 Sb., o ochraně proti zneužívání trhu a transparentci, ve znění vyhlášky č. 191/2011 Sb., a o zrušení vyhlášky č. 114/2006 Sb., o poctivé prezentaci investičních doporučení (dále jen „novela vyhlášky“)

A. OBECNÁ ČÁST

1. Vysvětlení nezbytnosti přijaté právní úpravy, odůvodnění jejích hlavních principů

Vyhláška č. 234/2009 Sb., o ochraně proti zneužívání trhu a transparentci, ve znění vyhlášky č. 191/2011 Sb. (dále jen „vyhláška“) je prováděcím právním předpisem k zákonu č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu (dále jen „zákon“ nebo „ZPKT“), jehož novela byla předložena k projednání v Poslanecké sněmovně jako sněmovní tisk č. 571 a v Senátu jako senátní tisk č. 233. Novela zákona o podnikání na kapitálovém trhu (dále jen „novela zákona“) byla schválena Poslaneckou sněmovnou ve třetím čtení dne 2. března 2016 a Senátem dne 20. dubna 2016. Novela zákona, kromě dalších změn, implementuje novelu směrnice o transparentci¹⁾ (dále také „TD II“). Vyhlášky se podstatným způsobem dotýká rovněž přímo použitelné nařízení o zneužívání trhu (MAR)²⁾ a jeho prováděcí opatření,³⁾ která nabydou účinnosti dnem 3. července 2016.

Implementace novely směrnice o transparentci a související změny zákona a vyhlášky

Novela zákona v souladu s novelou směrnice o transparentci ruší zpravu statutárního orgánu emitenta podle § 119a ZPKT a nahrazuje ji zprávou o úhradách placených státu. Dále ruší informační povinnost emitenta o nové emisi investičních cenných papírů, přijaté půjčky nebo úvěru nebo obdobném závazku, jakož i o potenciálním závazku podle § 119b odst. 3 ZPKT. Kromě toho novela zákona provádí dílčí legislativně technické změny (dělení paragrafů).

V návaznosti na novelu zákona je nezbytné provést úpravu vyhlášky v oblasti informačních povinností emitentů. Vydáním novely vyhlášky se dokončí transpozice směrnice o transparentci (měla být provedena již v listopadu 2015, což s ohledem na zpoždění legislativního procesu prováděného zákona nebylo možné).

Nad rámec nutné novelizace z důvodu implementace evropského práva se novelou vyhlášky provádí zmírnění publikačních a informačních povinností v případě oprav výroční a pololetní zprávy emitentů, jejichž investiční nástroje byly přijaty na regulovaném trhu. Nevýznamné nedostatky těchto zpráv bude nově možné napravit publikací a zasláním opravné informace

¹⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/50/EU ze dne 22. října 2013, kterou se mění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/109/ES o harmonizaci požadavků na průhlednost týkajících se informací o emitentech, jejichž cenné papíry jsou přijaty k obchodování na regulovaném trhu, směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/71/ES o prospektu, který má být zveřejněn při veřejné nabídce nebo přijetí cenných papírů k obchodování a směrnice Komise 2007/14/ES, kterou se stanoví prováděcí pravidla k některým ustanovením směrnice 2004/109/ES.

²⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 596/2014 ze dne 16. dubna 2014 o zneužívání trhu (nařízení o zneužívání trhu) a o zrušení směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/6/ES a směrnic Komise 2013/124/ES, 2003/125/ES a 2004/72/ES.

³⁾ Prováděcí nařízení Komise (EU) 2016/347 ze dne 10. března 2016, kterým se stanoví prováděcí technické normy, pokud jde o přesný formát seznamů zasvěcených osob a pro aktualizaci těchto seznamů v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 596/2014. Prováděcí nařízení Komise (EU) 2016/523 ze dne 10. března 2016, kterým se stanoví prováděcí technické normy, pokud jde o formát a vzor pro oznamování a zveřejňování obchodů osob s řídicí pravomocí v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 596/2014.

České národní bance. Smyslem je, aby výroční a pololetní zprávy nemusely být publikovány a zasilány České národní bance celé, když se opravy týkají jen nevýznamných dílčích věcí.

Adaptace nařízení o zneužívání trhu a související změny

Nařízení MAR a jeho prováděcí opatření nahradí dosavadní podrobnou úpravu ochrany proti zneužívání trhu ve vyhlášce a dále ve vyhlášce č. 114/2006 Sb., o poctivé prezentaci investičních doporučení. Výjimkou je úprava uveřejňování informací vycházejících z nařízení MAR (vnitřní informace, obchody osob s řídicí pravomocí) a zasilání těchto a dalších informací vyplývajících z MAR České národní bance (podezření ze zneužití trhu, odklad uveřejnění vnitřní informace, seznam zasvěcených osob). V návaznosti na nařízení MAR a jeho prováděcí opatření je tedy nezbytné provést úpravu vyhlášky v oblasti informačních povinností. Konkrétně se jedná o zrušení části druhé vyhlášky a zapracování odkazů na MAR a jeho prováděcí opatření do vyhlášky. Vydáním novely vyhlášky se provede adaptace MAR a jeho prováděcích nařízení na podzákonné úrovni.

2. Zhodnocení souladu přijaté právní úpravy se zákonem, k jehož provedení je navržena, včetně souladu se zákonným zmocněním

Novela vyhlášky je přijata v mezích zmocnění, jež je upraveno v § 199 odst. 2 zákona č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu, ve znění jeho novely (senátní tisk č. 233) k provedení § 122 odst. 8, § 125 odst. 7 písm. a) a d) až g), § 126 odst. 6, § 127 odst. 3 a § 127d odst. 1.

Novela vyhlášky je navržena v kontextu právního řádu jako celku, respektuje význam právních pojmů, jednotlivé instituty soukromého a veřejného práva.

3. Zhodnocení souladu přijaté právní úpravy s předpisy Evropské unie, judikaturou soudních orgánů Evropské unie a obecnými právními zásadami práva Evropské unie

Novela vyhlášky je z větší části transpozičním předpisem ke směrnici o transparentci a adaptačním předpisem k nařízení o ochraně proti zneužívání trhu.

Novela vyhlášky je v souladu s obecnými právními zásadami práva Evropské unie a judikaturou soudních orgánů Evropské unie.

4. Zhodnocení platného právního stavu a odůvodnění nezbytnosti jeho změny

Novela zákona o podnikání na kapitálovém trhu obsahuje zmocnění pro Českou národní banku k vydání vyhlášky, která upravuje podrobnější pravidla pro:

- a) odklad uveřejnění vnitřní informace, včetně vymezení důvodů pro odklad uveřejnění a způsobu zajištění důvěrnosti vnitřní informace,
- b) strukturu, formu a způsob zasilání seznamu osob, které mají přístup k vnitřní informaci, České národní bance,
- c) oznamování transakcí s akciemi nebo zatímními listy vydanými emitentem finančního nástroje podle § 124 odst. 1 zákona nebo s investičními nástroji, jejichž hodnota se vztahuje k těmto akciím nebo zatímním listům, České národní bance osobami podle § 125 odst. 5 zákona, včetně způsobu zasilání oznámení České národní bance,
- d) oznamování důvodného podezření z využití vnitřní informace nebo manipulace s trhem, včetně způsobu zasilání oznámení České národní bance,
- e) obsah oznámení podílu na hlasovacích právech emitenta uvedeného v § 118 odst. 1 písm. a) zákona a formu a způsob jeho zasilání České národní bance,
- f) formu a způsob uveřejňování povinně uveřejňované informace,
- g) strukturu, formu a způsob zasilání povinně uveřejňované informace České národní bance,

- h) rozsah podstatných údajů souvisejících s povinně uveřejňovanou informací, které je emitent uvedený v § 118 odst. 1 zákona, emitent uvedený v § 121a zákona, emitent finančního nástroje, jiná osoba, která požádala o přijetí investičního cenného papíru k obchodování na regulovaném trhu bez souhlasu emitenta, nebo organizátor regulovaného trhu, který sám přijal investiční cenný papír bez souhlasu emitenta, povinen uchovávat a
- i) případy, kdy je povinnost podle právního řádu státu, který není členským státem Evropské unie, srovnatelná s povinností stanovenou v § 118 až 119a, § 120a odst. 1 písm. a), § 120c odst. 1 nebo § 122b odst. 3 nebo 4 zákona.

Zákonné zmocnění bylo prováděcím předpisem zcela využito, vyhláška č. 234/2009 Sb. byla aplikována v praxi bez potíží. S ohledem na změnu evropské regulace (směrnice o transparentci, nařízení o zneužívání trhu) a na změnu zákona (novela zákona) o podnikání na kapitálovém trhu se však musí změnit též prováděcí předpis, proto se navrhuje novela vyhlášky.

5. Předpokládaný hospodářský a finanční dosah přijaté právní úpravy na státní rozpočet, ostatní veřejné rozpočty, na podnikatelské prostředí České republiky, dále sociální dopady, včetně dopadů na specifické skupiny obyvatel, zejména osoby sociálně slabé, osoby se zdravotním postižením a národnostní menšiny, a dopady na životní prostředí

Dosavadní právní úprava ve vyhlášce upravuje transparentci u emitentů kótovaných investičních nástrojů a ochranu proti zneužívání trhu.

V návaznosti na zákonné změny, konkrétně zrušení jedné pravidelné informační povinnosti (zpráva statutárního orgánu emitenta) a jedné *ad hoc* informační povinnosti (informace o nové emisi investičních cenných papírů, přijaté půjčce nebo úvěru nebo obdobném závazku, jakož i o potenciálním závazku) a zavedení informační povinnosti pouze pro určitý typ emitentů (zpráva o úhradách placených státu), by novela vyhlášky neměla pro regulované subjekty přinést dodatečné náklady, naopak by je měla zmírnit.

Co se týče právní úpravy ochrany proti zneužívání trhu, tato oblast (kromě uveřejňování a zasilání informací) bude ve vyhlášce zrušena, plně ji nahradí nařízení o zneužívání trhu (MAR).

Přijatá úprava nebude mít dopad na státní rozpočet ani na ostatní veřejné rozpočty. Z přijatých změn nevyplývají zvýšené náklady ani pro Českou národní banku.

Podnikatelské prostředí České republiky jako celek nebude novelou vyhlášky negativně dotčeno. Změny provedené novelou vyhlášky nejsou nijak rozsáhlé.

Novela vyhlášky nemá žádné sociální dopady ani nemá vliv na životní prostředí či na bezpečnost nebo obranu státu.

6. Zhodnocení současného stavu a dopadů přijatého řešení ve vztahu k zákazu diskriminace

Přijatá právní úprava neobsahuje ustanovení, které by bylo diskriminační.

7. Zhodnocení dopadů přijatého řešení ve vztahu k ochraně soukromí a osobních údajů

Novela vyhlášky se nedotýká soukromí a osobních údajů. Přijatá právní úprava je v souladu se zákonem č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů, ve znění pozdějších předpisů.

8. Zhodnocení korupčních rizik

Novela vyhlášky odpovídá rozsahu zmocnění uvedenému v § 199 odst. 2 zákona č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu, ve znění jeho novely (sněmovní tisk č. 571) a v žádném směru nepřesahuje kompetence České národní banky. Česká národní banka vykonává v souladu se zákonem č. 6/1993 Sb., o České národní bance, ve znění pozdějších předpisů, dohled nad ochranou proti zneužívání trhu a transparentí a má dostatečné nástroje pro kontrolu dodržování zákonů a dalších právních předpisů. Česká národní banka je správním orgánem a je kompetentní rozhodovat ve věcech, které spadají do její působnosti. Pravomoci a odpovědnosti jednotlivých útvarů při výkonu dohledu jsou v České národní bance stanoveny vnitřním předpisem, organizační struktura České národní banky je veřejnosti k dispozici na jejích internetových stránkách. Praktický dohled je prováděn standardním způsobem podle zákona č. 15/1998 Sb., o dohledu v oblasti kapitálového trhu, ve znění pozdějších předpisů. Pro výkon činnosti České národní banky jsou nastaveny odpovídající kontrolní mechanismy, které jsou pravidelně ověřovány a aktualizovány. Na internetových stránkách České národní banky lze rovněž najít výklady a odpovědi na časté dotazy týkající se ochrany proti zneužívání trhu a transparentce.

Emitenti finančních nástrojů a další subjekty dotčené regulací ochrany proti zneužívání trhu a transparentce nejsou subjekty závislé na získání veřejných zakázek.

Samotná vyhláška odpovídá podobným úpravám v jiných prováděcích právních předpisech na kapitálovém trhu. Potenciální korupční riziko je podle vyhlášky, jakož i novely vyhlášky nulové.

U přijaté novely vyhlášky nebyla po jejím vyhodnocení podle metodiky CIA (Corruption Impact Assessment) korupční rizika zjištěna.

9. Konzultace

Návrh novely vyhlášky byl projednán v rámci meziresortního připomínkového řízení ve dnech 22. března 2016 do 14. dubna 2016. K předloženému návrhu novely vyhlášky byla uplatněna zásadní připomínka Odboru kompatibility Úřadu vlády, která obsahovala dotaz na vztah novely vyhlášky k prováděcím opatřením k MAR (vysvětleno, že je novela vyhlášky k prováděcím opatřením k MAR kompatibilní, novela vyhlášky na ně odkazuje). Doporučující formulační a legislativně-technické připomínky byly většinou do textu novely vyhlášky promítnuty nebo vysvětleny.

Návrh novely vyhlášky nepodléhá konzultaci s Evropskou centrální bankou podle Rozhodnutí Rady č. 98/415/ES ze dne 29. června 1998 o konzultacích vnitrostátních orgánů s Evropskou centrální bankou k návrhům právních předpisů.

Návrh novely vyhlášky byl projednán v komisích Legislativní rady vlády – Komisi pro finanční právo, Komisi pro správní právo č. 3 a Odborem kompatibility Úřadu vlády. Tyto útvary měly pouze formulační a legislativně-technické připomínky, které byly většinou do textu novely vyhlášky promítnuty nebo vysvětleny.

Návrh novely vyhlášky neobsahuje řešení, která by představovala zvýšené riziko z hlediska proveditelnosti a vynutitelnosti.

Na základě čl. 3.8 písm. h) Obecných zásad pro hodnocení dopadů regulace (RIA) se u novely vyhlášky neprovedlo hodnocení dopadů regulace podle obecných zásad (RIA), neboť se jedná o implementační předpis, kde není dána možnost diskrece a současně návrh implementačního předpisu nejde nad rámec požadavků práva EU.

Na základě návrhu České národní banky (Plán vyhlášek na rok 2015) potvrdil ministr

pro lidská práva, rovné příležitosti a legislativu dne 22. prosince 2014 (č. j. 18518/2014 – OKL), že se u této novely vyhlášky neprovede hodnocení dopadů regulace podle obecných zásad (RIA).

B. ZVLÁŠTNÍ ČÁST

Čl. I

K bodu 1 a 2 (§ 1 odst. 1, poznámka pod čarou č. 1)

V poznámce pod čarou se aktualizuje odkaz na nařízení MAR a jeho prováděcí opatření.

K bodu 3, 4, 5 a 9 (§ 1 odst. 1, část druhá)

Dosavadní úprava ochrany proti zneužívání trhu ve vyhlášce bude nahrazena čl. 7 a násl. MAR. Výjimkou je úprava uveřejňování informací vycházejících z nařízení MAR (vnitřní informace, obchody osob s řídicí pravomocí) a zaslání těchto a dalších informací vyplývajících z MAR České národní bance (podezření ze zneužití trhu, odklad uveřejnění vnitřní informace, seznam zasvěcených osob).

K bodu 6 (Poznámka pod čarou č. 3)

Do poznámky pod čarou se doplňuje odkaz na směrnici TD II.

K bodům 7, 8, 15, 31 a 32 [§ 1 odst. 2 písm. a), § 1 odst. 2 písm. e), § 11 a § 21a, příloha č. 8 a 9]

V odkazech se zohledňuje přečíslení paragrafů provedené novelou zákona o podnikání na kapitálovém trhu.

K bodu 10 (§ 9 odst. 1)

Na základě praktických zkušeností s elektronickým formulářem finančních údajů podle § 9 odst. 1 písm. b) vyhlášky se navrhuje tuto úpravu zrušit, protože náročnost spojená s jeho vyplňováním emitenty značně převyšuje praktickou využitelnost těchto formulářů pro výkon dohledu. Vzhledem k tomu, že struktura elektronického formuláře finančních údajů je standardizovaná, nevyhnutelně dochází k tomu, že se odlišuje od struktury výkazů uveřejňovaných emitenty v rámci svých účetních závěrek a z tohoto důvodu musí emitenti provádět činnost nad rámec svého výkaznictví, aby byli schopni tento elektronický formulář vyplnit. S rozmanitostí emitentů rovněž dochází ke snížení srovnatelnosti informací uvedených ve formulářích finančních údajů mezi jednotlivými emitenty, čímž se oslabuje účel zavedení formuláře.

K bodům 11, 26, 28 a 39 (§ 9 odst. 2, § 20 odst. 2, příloha č. 2, bod VII přílohy č. 15)

Novela zákona o podnikání na kapitálovém trhu ruší zprávu statutárního orgánu emitenta (§ 119a) a místo ní zavádí zprávu o úhradách placených státu.

K bodům 12, 13 a 29 (§ 10 odst. 1 a příloha č. 4)

Povinnost předkládat informace o nové emisi investičních cenných papírů, přijaté půjčky nebo úvěru nebo podobného závazku, jakož i o potenciálním závazku se podle novely zákona o podnikání na kapitálovém trh zrušuje (§ 119b odst. 3).

K bodu 14 a 30 (§ 10 odst. 2 a příloha č. 6b)

Novela zákona o podnikání na kapitálovém trhu mění nadpis § 123, resp. název informační povinnosti z původního „volba členského státu Evropské unie emitentem“ na „volbu referenčního státu“ (srov. novelizační bod 78. novely zákona, § 123 zákona).

K bodům 16 až 24 a 33 až 38 [§ 12 až 14, § 15 odst. 1, § 15 odst. 3 písm. b), § 15 odst. 5, § 16 odst. 2 a 3 a příloha č. 10 až 14]

Odkazy na zákon se nahrazují odkazy na MAR a na jeho prováděcí opatření, případně se zrušují.

K bodům 25 a 27 (§ 17 odst. 3 a § 20 odst. 5)

Dosavadní znění § 17 a § 20 odst. 5 vyhlášky vychází z konceptu, že zjistí-li vykazující osoba, emitent či jiná povinná osoba, že v informaci zaslané České národní bance nebo v informaci uveřejněné uvedla nesprávné nebo neúplné údaje (jakéhokoli rozsahu či významnosti), zašle či uveřejní celou opravenou informaci znovu. Tento postup nepůsobí potíže u krátkých zpráv typu vnitřní informace. V případě rozsáhlých informací typu výroční zprávy a pololetní zprávy však může zasílání či uveřejňování úplného znění opravených informací i u dílčích a nevýznamných nedostatků být zbytečně zatěžující.

Navrhuje se proto upravit vyhlášku tak, aby vykazující osoby, emitenti nebo jiné povinné osoby měli oprávnění u výročních a pololetních zpráv rozhodovat o způsobu provedení opravy, tj. zda bude České národní bance zasílána a uveřejněna celá opravená zpráva nebo jen její oprava. Rozhodovat by se měli s ohledem na to, zda v důsledku odstranění nesprávnosti nebo neúplnosti pouhou opravou se investoři budou schopni v situaci zorientovat (jinak by měli vydat zprávu celou, resp. úplné opravené znění zprávy). Česká národní banka by přitom měla mít oprávnění toto rozhodnutí emitenta nebo jiné povinné osoby revidovat a požadovat uveřejnění opraveného znění celé zprávy. Tomuto pravidlu by se přizpůsobilo ustanovení § 17 a § 20 odst. 5 vyhlášky, aby zasílání a uveřejňování oprav bylo v případě výročních a pololetních zpráv stejné.

Ustanovení § 17 odst. 3 a 20 odst. 5 vyhlášky se neuplatní v případech, kdy ČNB sama zjistí nedostatky v povinně uveřejňované informaci (viz návěti obou ustanovení).

Čl. II

Je potřeba zrušit vyhlášku č. 114/2006 Sb., o poctivé prezentaci investičních doporučení, jejíž obsah bude plně nahrazen čl. 20 a 21 MAR a regulačními technickými standardy připravenými Evropským orgánem pro cenné papíry a trhy, které vydá Evropská komise formou přímo účinného nařízení.

Čl. III

Účinnost transparenčních ustanovení vyhlášky je stanovena v návaznosti na průběh legislativního procesu projednávání novely zákona o podnikání na kapitálovém trhu, u níž byla stanovena účinnost patnáctým dnem po jeho vyhlášení (nakonec tedy 1. června 2016). Ustanovení adaptující MAR nabydou účinnosti ke dni účinnosti tohoto nařízení, tj. dnem 3. července 2016.